

О Дарвину, орангутанима с Борнеа и „Прстену Нибелунга“

На београдском Филолошком факултету почела серија предавања најчувенијих стручњака из области културе, а нека од њих ће бити део докторских студија

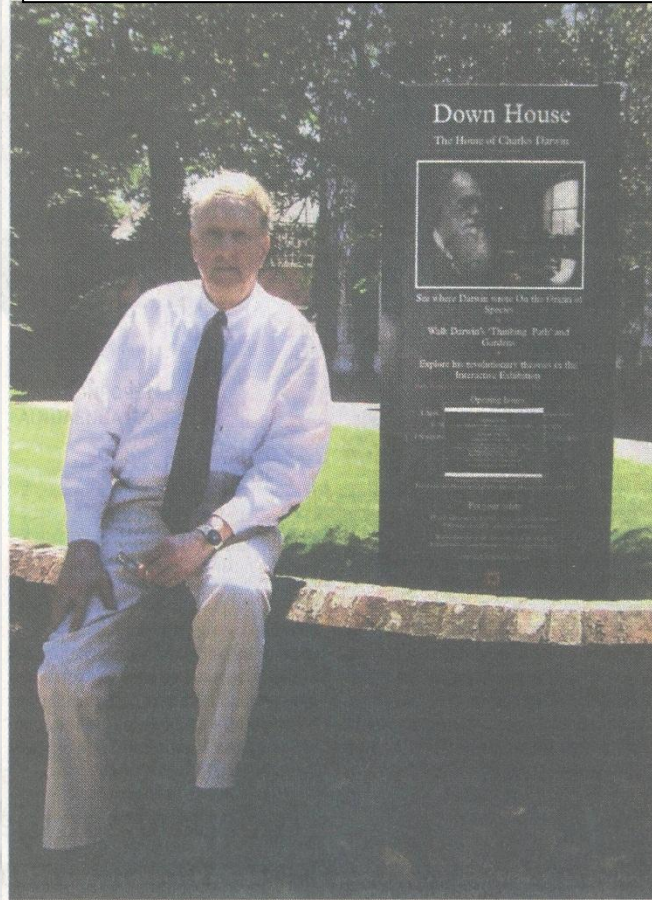
Недеља 16. октобар 2011.
drustvo@politika.rs 09

Шта је заједничко Дарвину, Ничеу, Вагнеровој опери „Прстен Нибелунга“ и Беруте Галдикас, жени која је 40 година проучавала орангутане у њиховом природном станишту на Борнеу? Можда звучи невероватно, али – Филолошки факултет Универзитета у Београду и управник докторских студија и продекан овог факултета професорка др Љиљана Марковић.

Јер, захваљујући њеном труду, студенти овог факултета, али и сви заинтересовани, имали су прилику да ове недеље чују предавање антрополога др Џејмса Беркса, који ће на овом факултету у мају одржати и курс у оквиру савремених студија културе „Култура и еволуција“. Он ће бити и главни уредник едиција монографија „Култура: у потрази за новом парадигмом“, коју је покренуо Филолошки факултет, заједно с Канисијус колеџом и Државним универзитетом Њујорк из Америке, Масариковим универзитетом из Чешке и Институтом „Беруте Галдикас“ с Борнеа.

– Беркс и Берутеова су велики пријатељи и она је прихватила да буде почасни заменик главног уредника, а ми се надамо да ћемо је ускоро видети и код нас и да ће одржати серију предавања на Филолошком факултету. Она је иначе звезда филма „Born to be wild“ који се управо приказује у биоскопима у Америци – каже за наш лист професорка Марковић, која је и шеф Катедре за оријенталистику.

Галдикас је као Беркс – антрополог,

Проф. др Џејмс Беркс

а провела је 40 година дубоко у пращу-мама Борнеа, проучавајући орангутане дуже него било ко у историји. Жена која је стала раме уз раме с Џејн Гудал (шимпанзе) и Дајен Фоси („Гориле у магли“) своју славу је базирала на идеји да и заједнице других облика живота, наших блиских сродника, имају одређену врсту културе, објашњава нам професорка Марковић док чекамо да се професор Беркс „ослободи“ студентата који му непрекидно прилазе после предавања у пуној Сали хероја на Филолошком факултету.

► У Србији сам упознао студенте који су жељни знања и веома посвећени

– У Србији сам био већ неколико пута, први пут 1993. године, али сам предавао само на Универзитету у Нишу, тема је био Ниче. Прошле године сам гостовао на Филозофском факултету у оквиру конференције о Дарвину, а сада је успостављена трајна сарадња с Филолошким факултетом. Предајем по целом свету, али сам одувек желео да дођем на Универзитет у Београду – каже др Беркс.

На наше питање шта му се допада у Србији и да ли су велике разлике међу студентима и системима високог образовања код нас и у Америци, он одговара да му се допада што је фа-

култет отворен за нове идеје и то што су најбоље карте у Народног позоришту само 10 долара.

– Имао сам и изузетне студенте и оне који су напустили курс, тако је свуда у свету, нема ту веће разлике. Јако сам задовољан што сам у Србији упознао студенте који су жељни знања и веома посвећени. Оно што је моја једина замерка јесте што факултетима недостаје мало више организованости, а од студената чујем жалбе да им професори нису довољно посвећени – каже професор Беркс.

Иако с поносом наглашава да су на листи 500 најбољих светских универзитета осам од првих десет амерички универзитети, он признаје да је највећа слабост њиховог образовног система то што ипак нису отворени за све теме, као што је код нас случај. Он је професор на Канисијус колеџу и Државном универзитету Њујорк, а држи предавања и на Харварду, Кембриџу и на универзитетима од Аустралије до Русије.

– Наша основна идеја је била да унапредимо дугогодишњу сарадњу са универзитетима у САД. Позивањемо гостујуће професоре на оваква предавања, као и на дужа гостовања. Професор Беркс ће поново доћи у децембру, а крајем маја ћемо организovati велику међународну конференцију на којој ће учествовати највећи ауторитети из области студија културе. Ми смо сада први пут у акредитацији означили да, поред језика и књижевности, наши студенти до докторских студија изучавају и културу и зато смо замолили др Беркса, који је и у нашим комисијама за одобрење докторских дисертација, да нам помогне. Он је иначе уредник петотомне енциклопедије Антропологије, као и Енциклопедије времена, и Антропологије у 21. веку – објашњава наша саговорница.

„То вам је ‘болоња’ на делу, а не папир и закони“, каже професорка и подсећа да после 10 студената из Америке, смештених у одмаралишту на Авали, Филолошки факултет у децембру очекује и двадесетак студената и професора из Јапана. А ми очекујемо и Беруте Галдикас.

Сандра Гуцијан